

بررسی و ساخت کرم‌های گیاهی دارویی

پرنیا جوادی

دانشجوی کارشناسی ارشد شیمی دارویی، تهران

اشاره

درون و دنیای خارج دیواری تشکیل می‌دهد. این پوست ضد باکتری، بدن شما را از تهاجم میکروب‌های بیماری‌زا محافظت می‌کند. پوست دارای ملانین^۱ است که به آن رنگ می‌دهد و اشعه‌های فرابنفش و مضر ساطع شده از خورشید را جذب می‌کند و از رسیدن آن به بافت‌های داخل پوست ممانعت می‌کند. همچنین پوست از طریق فرایند تبادل گرمایی با محیط به بدن کمک می‌کند تا حرارت طبیعی خود را حفظ کند که ۳۷ درجهٔ سلسیوس است. مو و ناخن هر دو از ناحیهٔ پوست رشد می‌کنند. در شکل ۱، برشی از پوست و اجزای داخل آن دیده می‌شود.

این برش از پوست به نظر ضخیم می‌آید، اما واقعیت این است که ضخامت پوست بین نیم تا چهار میلی‌متر متغیر است. پوست دارای سه لایهٔ اساسی روی پوست (اپیدرم^۲)، میانهٔ پوست (درم^۳) و زیرپوست (هیپودرم^۴) است که هر کدام نقش خاصی را ایفا می‌کنند. این لایه‌ها مستعد مشکلات بسیاری از جمله سرطان پوست، چین و چروک و ضایعات پوستی هستند.

اپیدرم که محافظ سطح خارجی پوست است، از سلول‌های ضدآب، صاف، شاخی و پوسته‌مانند مرده ساخته شده است. هنگامی که این لایه پوست اندازه‌ی می‌کند و از بین می‌رود، دائم به وسیلهٔ سلول‌های تازه جایگزین می‌شود. اما لایهٔ میانهٔ پوست که ضخیم‌تر است، شامل رگ‌های خونی، ریشه‌های مو، غدد عرق، پروتئین‌های رشته‌ای و پایانه‌های عصبی است.

کرم‌های گیاهی معمولاً از ترکیبات گیاهی ایمن و مؤثر برای پوست با دستور ساخت متفاوت از دیگر کرم‌ها ساخته می‌شوند. کرم‌های دست و صورت جزو لوازم آرایشی و بهداشتی حساب می‌شوند و باید برای پوست ایمن باشند. پوست اولین و مهم‌ترین سد دفاعی بدن است و اگر در اثر استفاده از کرم‌ها و لوازم آرایشی و بهداشتی مضر و شیمیایی آسیب ببینند، نمی‌تواند از بدن در برابر انواع بیماری‌ها مواظبت کند. این کرم‌ها نسبت به دیگر انواع کرم‌ها ارزان‌تر هستند و از مواد طبیعی و گیاهی مفید، ایمن و مؤثر برای پوست تهیه می‌شوند. شما نیز می‌توانید با استفاده از مواد اولیهٔ طبیعی در دسترس، انواع کرم‌های بهداشتی گیاهی را در منزل تهیه کنید. هدف از این مطالعه، افزایش میزان اطلاعات دربارهٔ علم شیمی، گیاهان دارویی و راه‌اندازی کسب و کار خانگی و کارآفرینی است.

کلیدواژه‌ها: کرم گیاهی، پوست، گیاهان دارویی

مقدمه

کدام عضو بدن شما تقریباً پنج کیلوگرم وزن دارد و بزرگ‌ترین عضو بدنتان محسوب می‌شود؟ به‌طور دقیق، این عضو، پوست بدن شماست؛ پوششی که بین اندام‌های ظریف

بهداشتی واکنش نشان می‌دهد. پوست ترکیبی دارای دو قسمت T شکل (چرب) و V شکل (خشک) است و به لحاظ تشخیصی مخلوطی از علائم هر دو پوست چرب و خشک را داراست. پوست پیشانی، بینی، چانه و گونه‌ها از نوع ترکیبی هستند.

روش تهیه کرم‌های طبیعی

روش‌های زیادی برای تهیه انواع کرم‌های آرایشی و بهداشتی وجود دارند. در تهیه کرم‌های گیاهی بیشتر از سه روش استفاده می‌شود که عبارت‌اند از: کرم‌سازی بر پایه مواد کاملاً طبیعی، کرم‌سازی با آب و روغن بدون وازلین و کرم‌سازی با پایه کرم آماده. کرم‌سازی بر پایه مواد کاملاً طبیعی، دارای دو فاز آب و روغن و موم زنبور عسل است. برای ساخت کرم نرم‌کننده و تغذیه‌کننده پوست، می‌توان در فاز روغن از روغن بادام شیرین و در فاز آب از گلاب استفاده کرد.

در کرم‌سازی با آب و روغن، در فاز آبی از عرق‌های گیاهی یا آب مقطر هم استفاده می‌کنند. در این روش از سدیم هیدروکسید استفاده می‌شود و برای سالم نگه‌داشتن کرم، گلیسرین و متیل پارابن به کار می‌برند. در فاز روغنی از ترکیب ده تا پانزده درصدی روغن‌های گیاهی مورد نظر به علاوه استئاریک اسید استفاده می‌شود. باید توجه داشت بهترین کرم‌های گیاهی دارای اسیدپته (pH) بین ۵/۵ تا ۷ هستند.

در بیشتر بازارها پایه کرم آماده‌شده به فروش می‌رسد و فقط کافی است آن را تهیه کرد و مواد افزودنی را اضافه کرد. با استفاده از پایه‌های آماده کرم دیگر به استفاده از نگهدارنده نیاز نیست و فقط لازم است تا فازهای روغن و آب را اضافه کرد. در فاز آبی می‌توان از عرق‌های گیاهی یا آب مقطر بهره برد و در فاز روغن از موم پرک و چند قاشق روغن گیاهی مورد نظر استفاده کرد. این روش نیاز به لویگه کردن دارد. لویگه به معنای حل کردن کلارژن در الاستین است که پس از انجام آن، به کرم اضافه می‌شود.

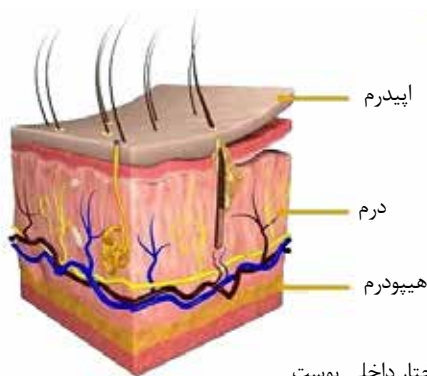
کرم‌های بهداشتی درمانی گیاهی کاربرد روزافزونی در جامعه دارند و استفاده از محصولات گیاهی و طبیعی به جای محصولات کارخانه‌ای طرفداران زیادی پیدا کرده است. با توجه به در دسترس بودن مواد اولیه ساخت انواع کرم‌های گیاهی و استقبال جامعه از مزایا و کیفیت چنین محصولاتی، ساخت چنین کرم‌هایی به صورت سفارشی و تضمین‌شده و ایجاد کسب و کارهای خانگی می‌تواند تحولی در کارآفرینی و راه‌اندازی مشاغل خانگی ایجاد کند.

پی‌نوشت‌ها

1. Melanin
2. Epidermis
3. Dermis
4. Hypodermis
5. Toners
6. Tonics

منبع

Somnath S Davkhar, Aarti S Bhandari, Sanjivani A Akolkar (2023). Formulation and Evaluation of Multipurpose Herbal Cream, Sys Rev Pharm, 14(1): 23-28.

شکل ۱. ساختار داخلی پوست

ضخیم‌ترین بخش پوست بدن ما، پوست کف دست و پا است و نازک‌ترین بخش پوست ما، پوست صورت است. هنگامی که پوست به خوبی پاک‌سازی نشود و لایه‌های مرده سطح آن از بین نرود، منافذ پوست باز می‌شوند تا هوا از آن‌ها عبور کند.

گرچه محل زندگی، نژاد و تغذیه فرد بر پوست او تأثیر دارد، اما راه‌هایی نیز برای محافظت بهتر پوست وجود دارد. امروزه پاک‌کننده‌های پوست صورت شامل تونرها، تونیک‌ها و صابون‌های گیاهی در بازار موجود هستند. به علت استفاده از سدیم هیدروکسید در تهیه صابون‌ها، pH اکثر آن‌ها بیشتر از هفت است و خاصیت قلبایی دارند، اما چون pH پوست انسان خنثاست، بهتر است پاک‌کننده‌ها نیز خنثا باشند. صابون‌های گیاهی به علت آنکه به روش گرم و بدون استفاده از سودسوزآور تهیه می‌شوند، تأثیرگذاری بهتری دارند، اما برای تأثیر بیشتر باید کنار آن‌ها از کرم‌های گیاهی استفاده شود. بدین ترتیب که ابتدا با صابون گیاهی پوست صورت پاک‌سازی و سپس با کرم مرطوب شود.

غدد چربی در لایه زیرین پوست در درم قرار دارند؛ بنابراین تنظیم فعالیت این غدد باعث می‌شود تا وضعیت پوست تغییر کند. انواع ورزش و فعالیت‌های بدنی، حضور در محیط‌های طبیعی عاری از انواع آلاینده‌ها و خواب کافی باعث می‌شوند تا پوست با کیفیت‌تری داشته باشیم. عارضه‌هایی مانند مشکلات کبدی (گرم‌بودن یا چرب‌بودن) روی پوست تأثیر می‌گذارند. تغییرات هورمونی به‌خصوص هورمون‌های جنسی استروژن، پروژسترون و تستوسترون بر سلامت پوست تأثیر گذارند.

انواع پوست و خصوصیت آن‌ها

به‌طور کلی پنج نوع پوست داریم: معمولی، خشک، چرب، ترکیبی و حساس. دانستن نوع پوست به شما این آگاهی را می‌دهد که چطور با جوش صورت، آکنه، خشکی پوست و پاک‌سازی پوست رفتار کنید. انواع پوست معمولاً بر اساس تنوع ژن شکل می‌گیرند، اما عادت‌های روزمره و رفتار ما با پوستمان و شرایط محیطی بر تغییر نوع پوست تأثیر می‌گذارند. پوستی معمولی است که چربی، جوش، آکنه، خشکی و کشیدگی پوست نداشته باشد. پوست خشک، پوستی نازک و کشیده است و شکاف‌های ریز حساس به درجه حرارت دارد و به سرعت با عواملی مانند دما، غذا و تغییرات هورمونی و فرآورده‌های آرایشی و

